- Udredning, intervention, rådgivning/vejledning til borger, pårørende + andre faggrupper. ✓ ✓
- Identificere, diagnosticere. ✓ ✓
- Indgå i sagssparring i tværfagligindsats omkring borger ✓
  - Samtale med nær meste pårørende omkring hvordan kommunikationen er påvirket. → Særlige situationer etc...?
    - Fx. specifikt hvordan arbejder ergoterapeuten med problemområder, hvordan arbejder logopæden og hvordan støtter vi bedst op omkring hinanden's arbejde... fx. at ergoterapeuten også sørger for at være opmærksom på de kommunikationsråd / strategier, som pårørende + borger selv har fået / arbejder med.
  - Motivere / inspirere → talc ind til mening
  - Samtalepartner / sparringspartner

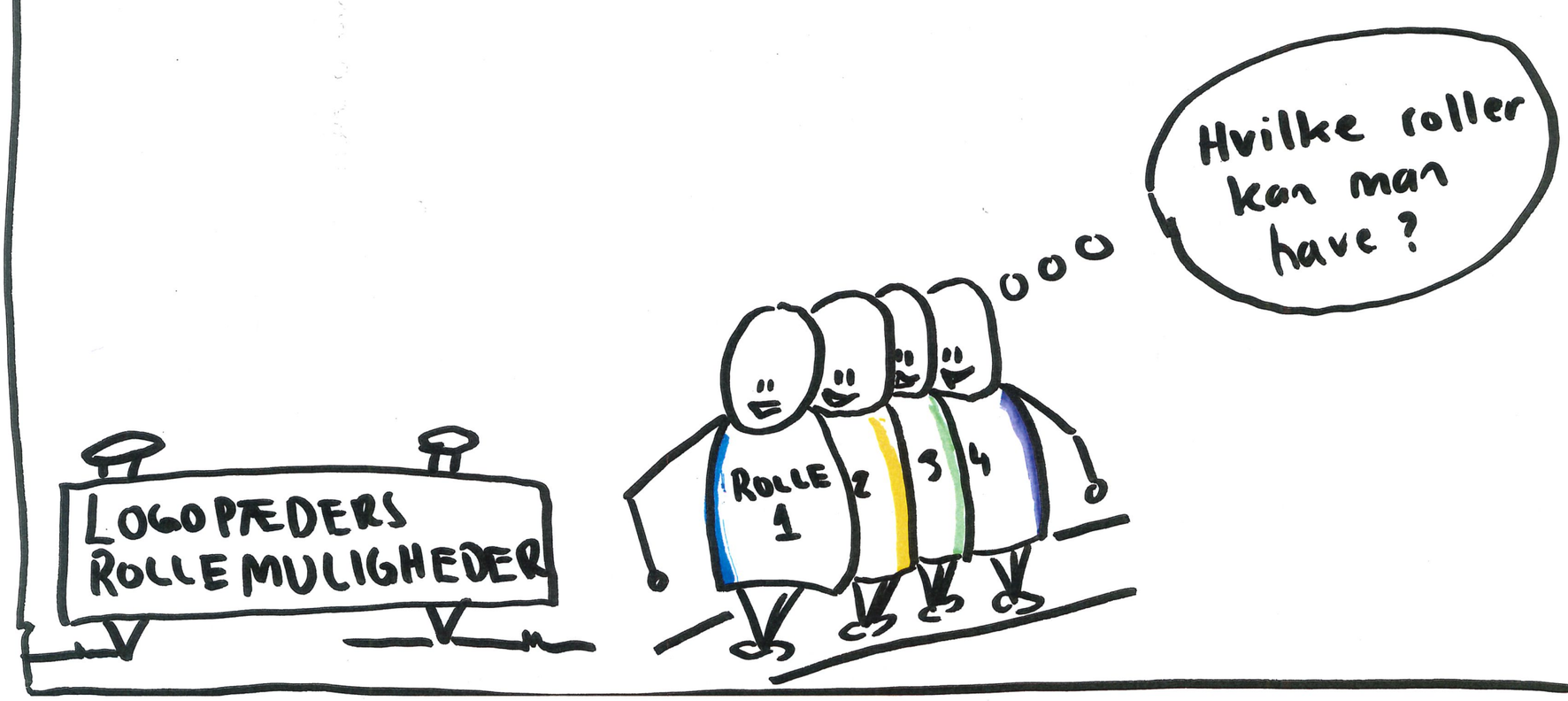

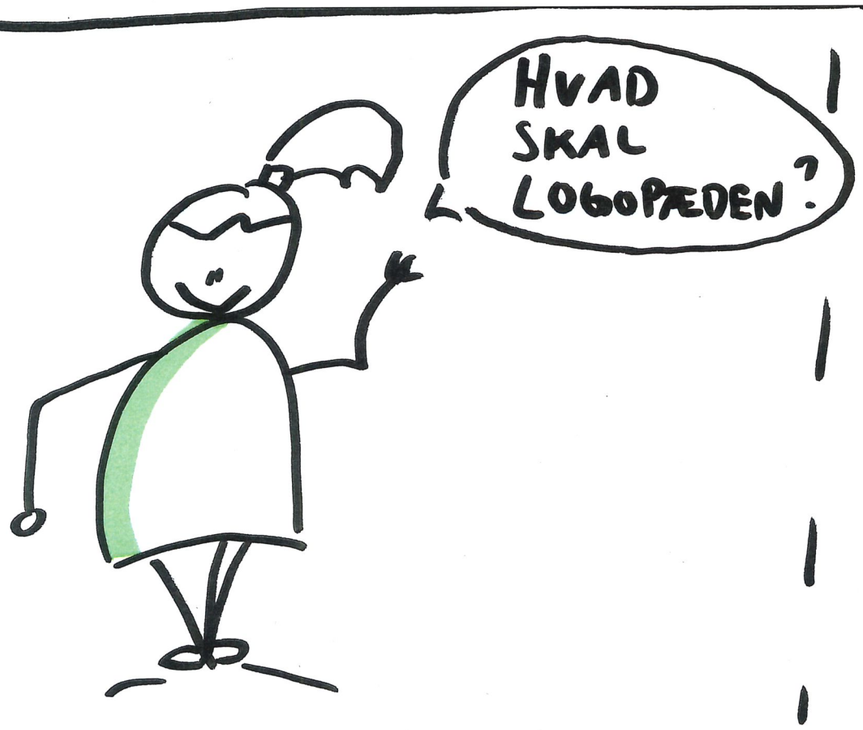

Skal ikke:

- Udrede kognitive funktioner
- Agere psykolog el. lign.

- ✓ Udrede sproglige, kommunikative og talemæssige vanskeligheder
- ✓ Vejlede omgivelser ang. kommunikation
- ✓ Undervise borgeren i kompenserende sproglige/kommunikative strategier.
- ✓ Samarbejde m. neuropsykolog og andre fagprof. i tværfagligt team/indsats.
- (Psykoedukation)
- Arbejde med energiforvaltning i forhold til sprogfunktion
- Undervisning i funktioner/områder der giver mening i borgerens hverdag
- HAVE KENDSKAB TIL ENKLE STRUKTURERINGS HJÆLPEMIDLER
- OMGIVELSESVEJLEDNING TIL BÅDE PÅRØRENDE OG PROFESSIONELT PERSONALE.
- HAVE KENDSKAB TIL ~~ANDRE~~ RELEVANTE TILBUD I KOMMUNEN.

HVEM

ERGO - NEURO - ✓ ✓
PLEJE PERSONALE ✓ ✓
ANDRE KOLLEGER PÅ KOMMUNIKATIONSCENTRE (E. LIGN) EKS IKT
PÅRØRENDE ✓
CENTER FOR SENHJERNESKADE „UDE I BYEN" I KOMMUNEN.

Hjerneskadekoordinator, fys, ergo, hjerneterapeuter, neuropædagoger. ✓
Sagsbehandler på jobcenter, evt logopæder ✓ Læger sygeplejersk fys

HVORNÅR

ENTEN SIDELØBENDE ELLER EFTER PRIORITERING
FRA BORGEN EL. PÅRØRENDE ✓ ✓
Når øvrige fagpersoner, ofte ergo/fys el. hjerneskadekoordinator beder om udredning, og til ugentlige møder + sparring i hverdagen. ✓

HVORDAN

VED KONFERENCE
VED FÆLLES UNDERVISNING ✓ → fx fælles undervisning ved lp og neuropsyk.
ugentlige møder, mails, telefon, fælles målsætning.
Sagssparring

- "Reparer" sproget ✓ ✓
- "Beholder"/rummer
- udrede
- Undervise ✓ (Plejepersonale)
- Rådgiver/vejleder, (borger + pårørende)
- Samtalepartner/sparringspartner
- Råd om energiforvaltning, træthed, hukommelse osv. af kognitive vanskeligheder, der
- ikke er ADL.

ANDRE'S FORVENTNINGER TIL LOGOPÆDEN

ROLLER VI (LOGOPÆDER) HAR FÅET

- Motivator
- Initiativtager
- GIVE RUM TIL UDLUFTNING AF FRUSTRATIONER
- GIVE FRIRUM TIL PÅRØRENDE
- kognitiv udredning med fokus på både den kognitive del + kommunikationen.
- underviser på kognitivt rehabiliterings-forløb.

ROLLER VI GIVER VÆK (FRATAGES?)

ROLLE FORHANDLING

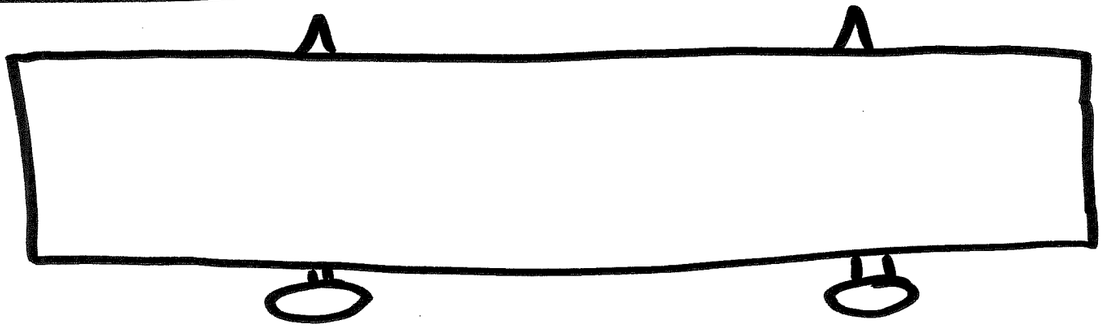

- Nedsat initiativ
- Nedsat overblik (både ift. læst tekst + talt sprog)
- Nedsat opmærksomhed
- Manglende opmærksomhed på samtalepartner (tvrtagning, informations-mængde/type)
- Nedsat hukommelse
- Påvirket processeringstempo
- Flertig udtrætning med påvirkning af sprogfunktion (ordfindings-/ordmobiliseringsvansk.)
- Nedsat indlæringsevne for sprog
- Visuo-spatial kommunikation: Vanskeligheder med at aflæse den anden
- NEDSAT TIDSFORNEMMELSE - „SVÆVENDE I TID OG STED"
- ÆNDRET PERSONLIGHED - BLIVER SPROGLIGT FREMMED FOR FAMILIEN
- RIGIDITET I FHT. AT TILGIVE/FORSTÅ OG FASTHOLDE VENSKABER.

- Alle kognitive vanskeligheder kan påvirke kommunikationen.
  fx. ~~[illegible]~~ Energi, perception, opmærksomhed/koncentration, sprog, hukk, planlægning/organisering, indsigt.
- Erkendelse

- Udrede, hvordan kognitive vanskeligheder påvirker kommunikationen ✓
- Rådgive/vejlede ✓
- viden om kommunikation ✓
- Igangsætning af processer
- specialist i.f.t. sproglige færdigheder/funktioner

ANDRE'S FORVENTNINGER TIL LOGOPÆDEN

ROLLER VI (LOGOPÆDER) HAR FÅET

- Undervisning

Udreder

ROLLER VI GIVER VÆK (FRATAGES?)

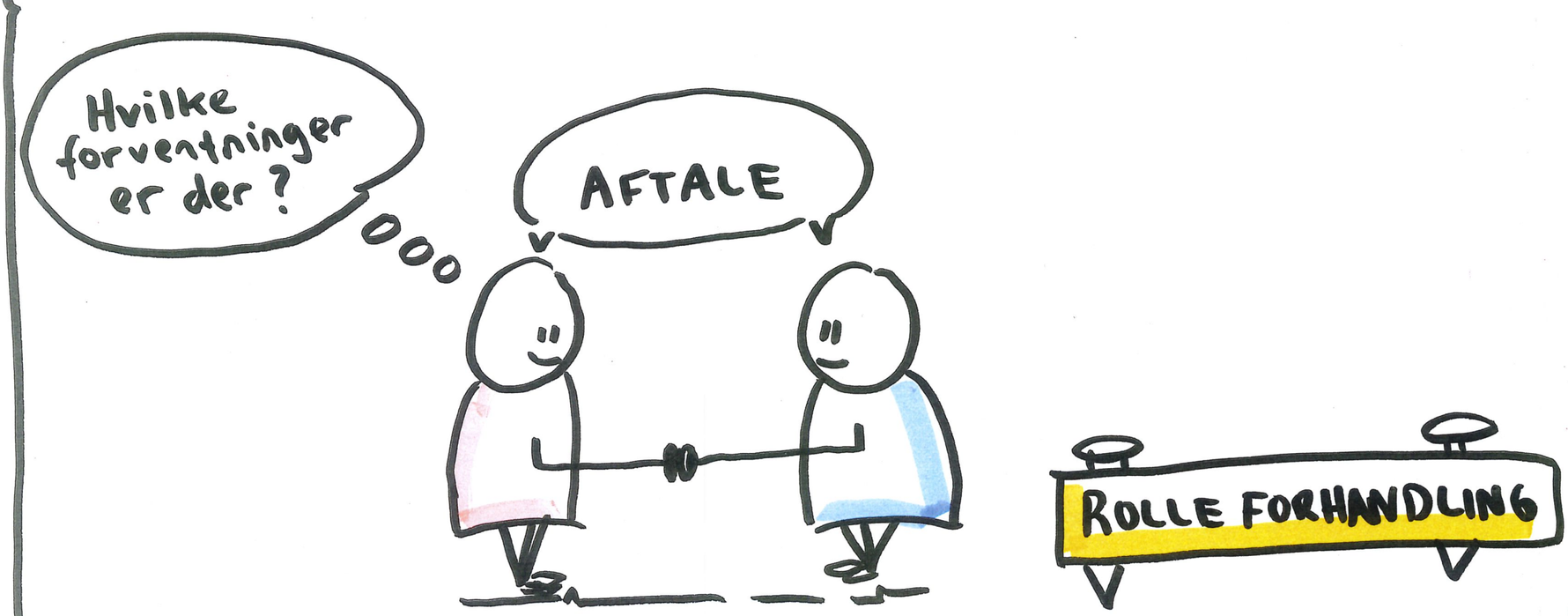

- udfordringer for pårørende - påvirkning af relationer
- **livsstilsemner**
- Hvad gør vi som logopæder - hvordan understøtter vi i kom. strategier?

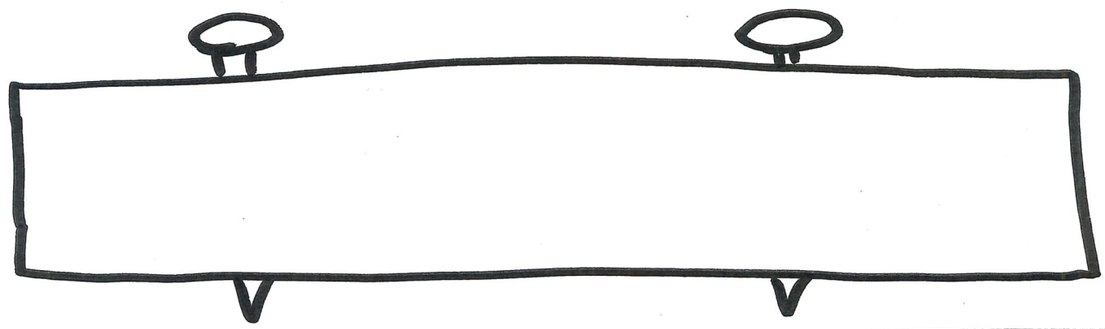

- Udredning ✓ - teste
- Rådgive / undervise i kommunikations strategier ✓
- Sparre med andre faggrupper ✓
- Forventningsafstemning i forhold til borger samt pårørende
- Psykoedukation

- undervise aktivitetsbaseret
- undervise hvis kognitive kommunikationsvanskeligheder er en mindre del af de samlede kognitive vanskeligheder.

- Vejleder
- Underviser
- Tovholder
- Organisator
- Sikre kommunikation ml. borger & andre faggrupper ("oversætter")

- Udreder borgeren med Favres.
- Relationsopbygning - at møde borgeren der hvor vedkommende befinder sig
- Specialist i.f.t. et afgrænset område - det sproglige/kommunikative

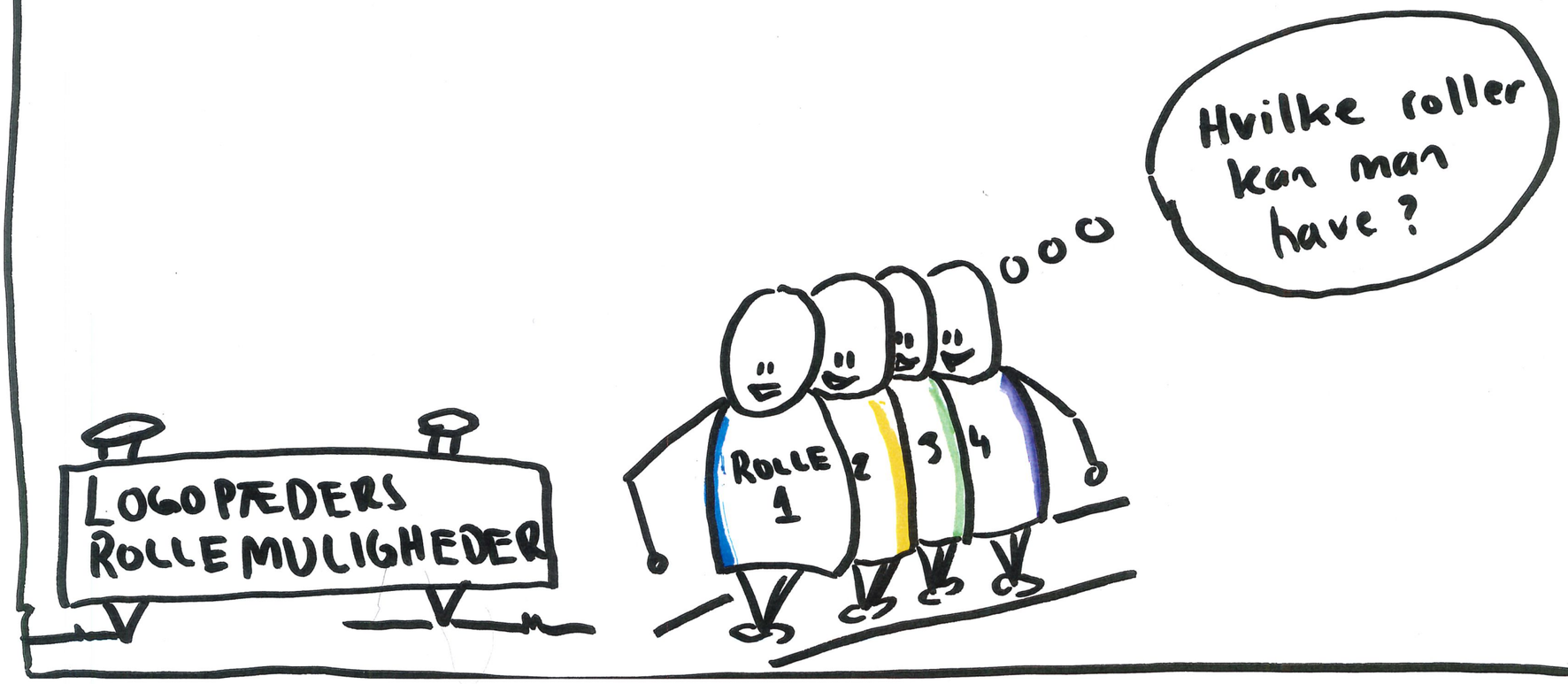

- "Den røde tråd" / mangel på samme i kommunikation / samtale
- Socialt samspil / Empati / relationer

- **Diskurs - vanskeligheder**
- Overblik
- initiativ til forskellige samtale-elementer (fx spørgsmål, samtale-start, afslutning etc.)
- idé-generering

- tangentiel tale
- kognitive vanskeligheder der viser sig i kommunikationen (den mundtlige og skriftlige kom.)
- Mangel på fælles terminologi
- Misforståelser.

HVEM

Ergo. Fys. Neuropsykolog Plejepersonale

Hjerneskadekoordinator pårørende arbejdsgiver

Socialrådgivere

Undersøge på kognitivt rehabiliteringsbehov

HVORNÅR

AD HOC

Møder. Samtale (faglig) ved modtagelsen.

konferencer . Mails. Telefonopringninger.

pårørende med til undersøgning. Pårørende alene m. logopæd.

afdelingsmøder - ellers så ofte som det er nødvendigt

HVORDAN

Ved et bord.

Ofte mere faglige input og status end et reelt tværfagligt samarbejde med afgrænsning af fælles formål og mål.

Formidling af viden og redskaber til pårørende

Formidling af baggrund for succes til arbejdsgiver

" Hr. xx fungerer godt når

1.
2.
3.
4.

Aftalte møder ellers kontakt v. behov - arbejder i samme hus

- underviser
- vejleder } både borger, pårørende og tværfagligt personale om, hvordan
- rådgiver } kommunikationen sikres bedst muligt.
- samarbejdspartner
-

SAMTALEPARTNER:
Den motiverende samtale. => støtte borger i et forandringsperspektiv
finde nye roller/muligheder efter skaden.
Livskvalitet. Opbygge ny identitet.

- sparringspartner, der ikke dømmer eller har personlige aktier i problemstillingerne fra hverdagen

- Tage med borger på arbejde / uddannelse

- psykoedukation.

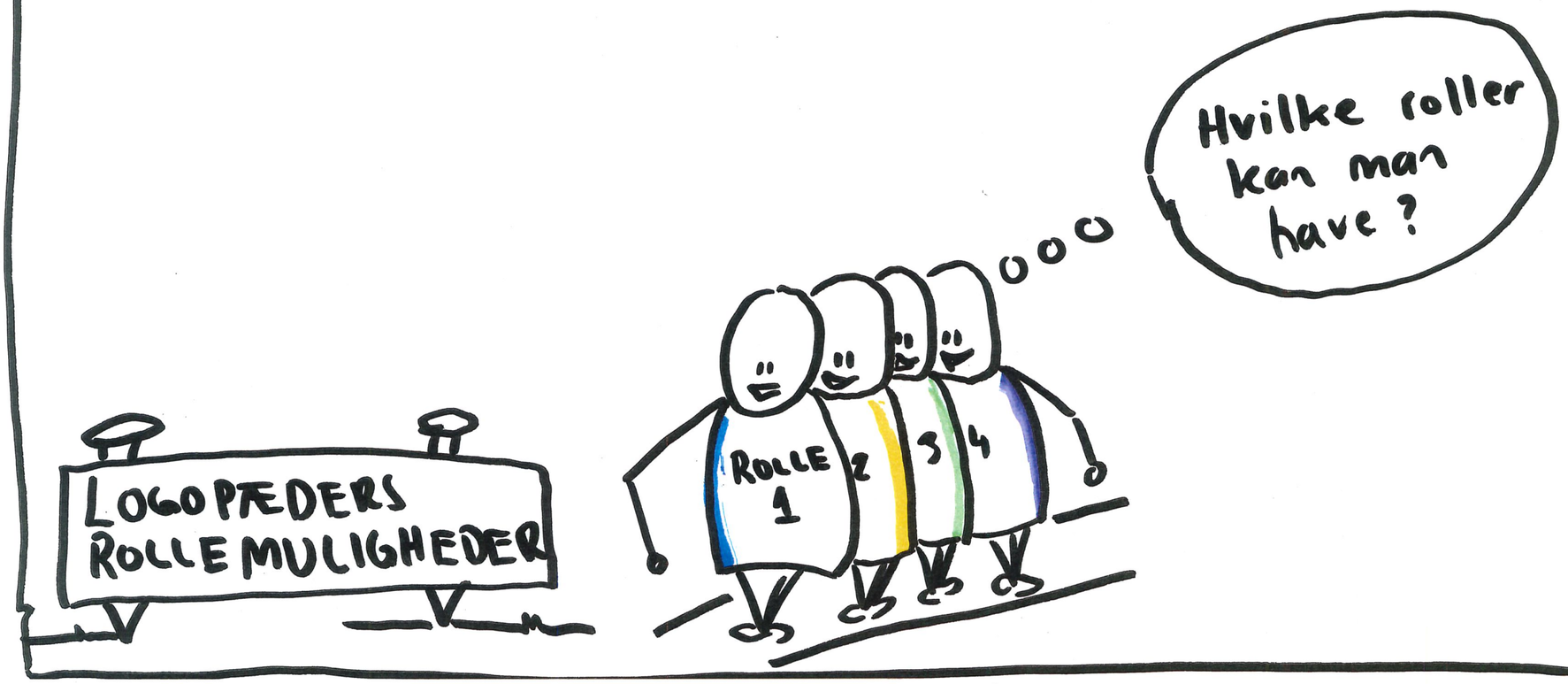

ANDRE'S FORVENTNINGER TIL LOGOPÆDEN

- Løfte funktions niveau (sprog / tale)
- ~~Rådgive~~ Rådgive/vejlede pårørende + personale
- Udrede sproget, at bejde med sproget og først derefter kommunikation
- at komme "tilbage"

ROLLER VI (LOGOPÆDER) HAR FÅET

- Emotionelle følger
- Adfærd
- At undervise andre faggrupper om kommunikation (vanskeligheder som ikke skyldes afasi + dysartri)

- genoptræne udtale
- genoptræne ordmobilisering
- SCA-metoden
- Understøtte erkendelse, og livskvalitet
- At sikre kommunikationen, fx. ved tværfaglige samtaler m. borger.

ROLLER VI GIVER VÆK (FRATAGES?)

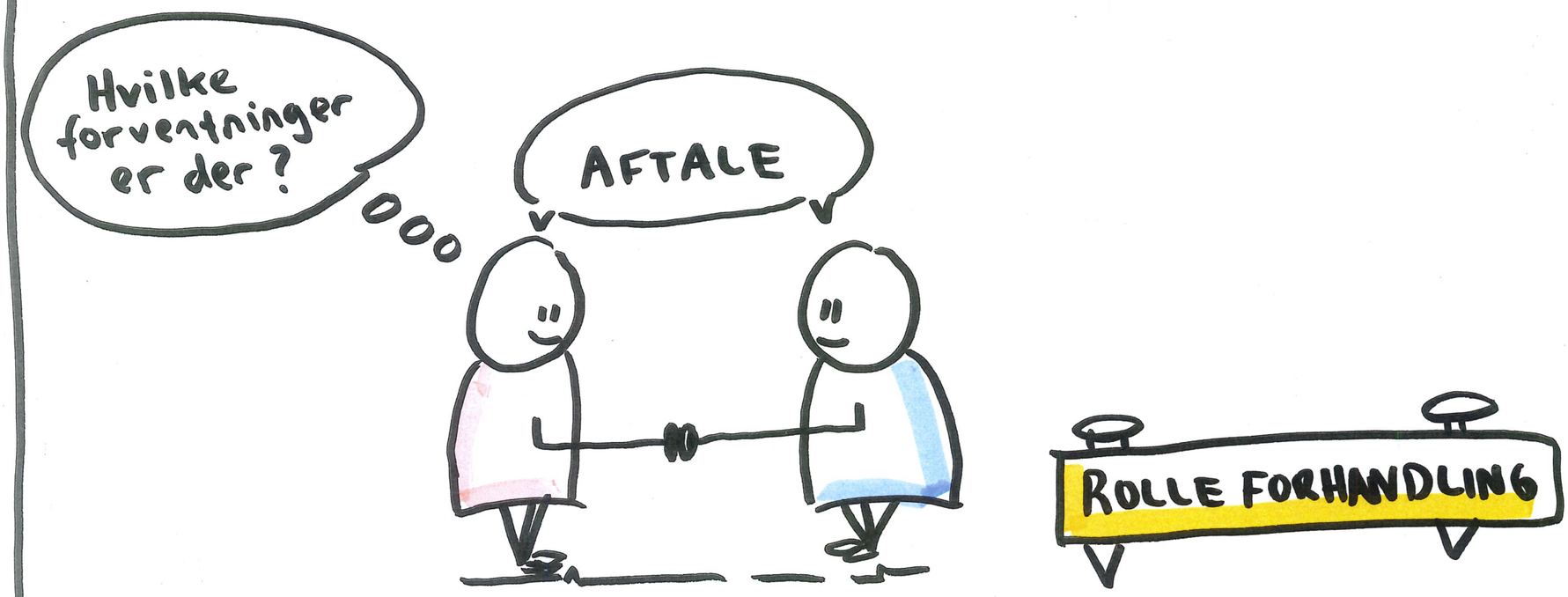

"Lege psykolog."

"Gå ind i relationer" (fordom)

pålægge pårørende en større opgave/ansvar end de reelt er klar til

- Vurdere borgeren → beskrive hvad det er, der påvirker kommunikationen!

- Sikre kommunikationen
  ↳ kommunikationsstøtte.

  Undervise, således erkendelse vedr. egne kommunikative problem opnås og der kan erkendes ny læringsstrategier.

- spotte det?, afdække behov og tage udgangspunkt i borgers og dennes pårørendes "største bekymring"

- det handler om de kommunikationsvanskeligheder, der kan følge efter hjerneskade. Fx hvordan tab af opmærksomhed påvirker kommunikation. Fx hvordan impulsivitet kan forstyrre samvær og samtale.
- det ~~skal~~ kan ofte først afdækkes efter udskrivelse. Logopæder skal derfor være opmærksom på det i mødet med borger.

- Kognitive vanskeligheder som påvirker kommunikationen
  KAN være nedsat (ikke afasi / ud over afasi)
  - hukommelse
  - overblik
  - igangsætning
  - abstrakt tænkning
  - planlægning og strukturering

Kognitive kommunikationsforstyrrelser:

1/ Vanskeligheder ved at rumme store mængder af information
F.eks. følge tråden – stemple ud. Skabe sin egen sammenhæng

2/ Vanskeligheder m. den ~~til~~ rode tråd
– springende, ufuldstændige fortællinger.

3/ Argument-fattig
Problem ved at finde argumenter for/imod
svært ved at træffe beslutninger, svært ved moralske dilemma

4/ Upræcision
Overser information

5/ Den initiativ-fattige
Problem at generere ideer + alternative muligheder

6/ Den impulsstyrede.
Uhæmmet sprogbrug – tabuiserede
Egocentreret, tilpasse ikke til
samtale partner

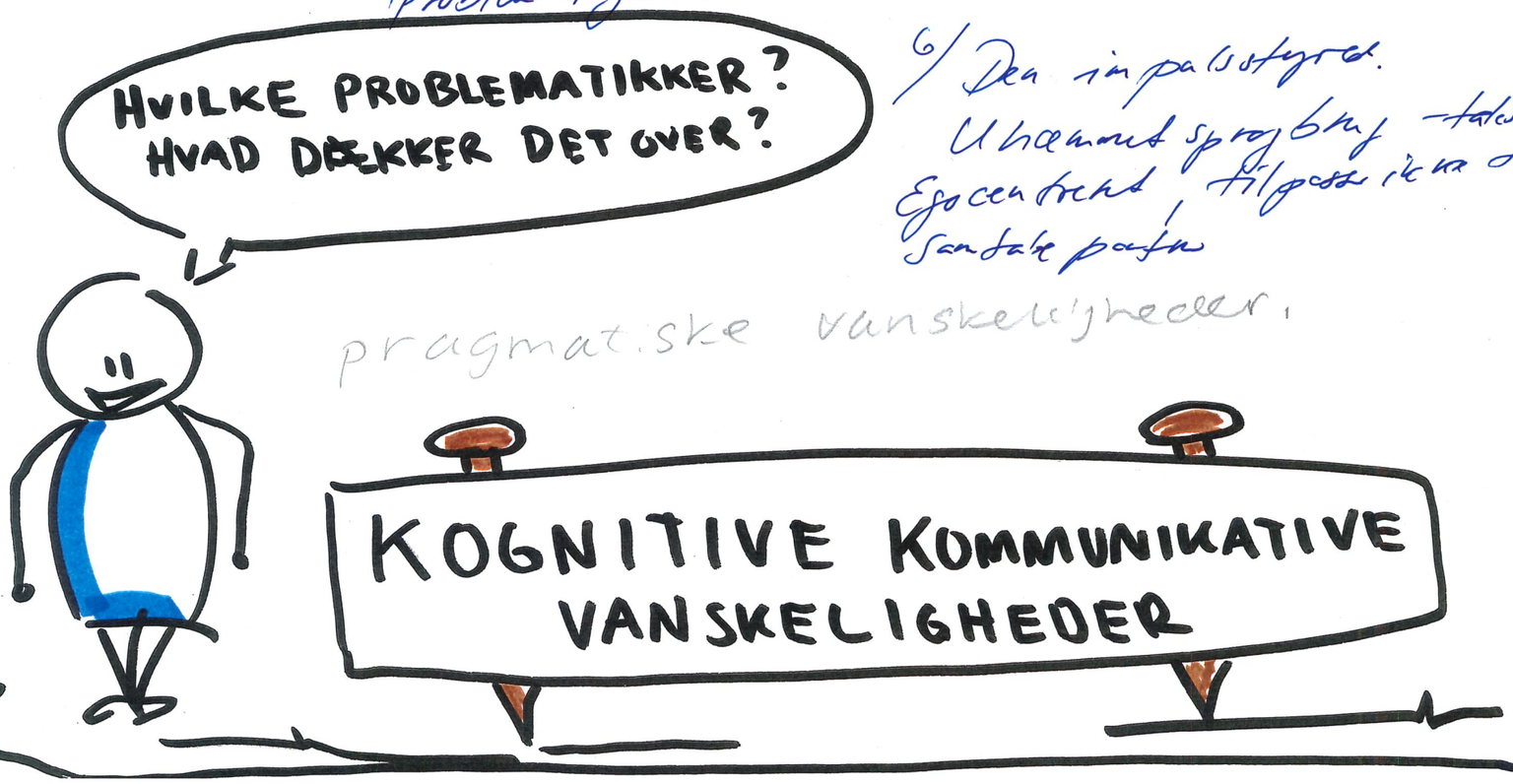

pragmatiske vanskeligheder.

- Vigtigt at logopæder har kendskab til kognitive vanskeligheder for den bedst mulige vurdering af kommunikationen.
  - Skyldes [illegible] vanskelighederne afasi, eller er der nogle kognitive vanskeligheder der påvirker fx. forståelsen eller udtryksevnen.
  - Gør os bedre i stand til at vurdere hvor reliable vores testresultater på andre områder (fx. afasi) er.
  - Skyldes ~~[illegible]~~ mindre problemer med at huske ord, kommunikationsproblem eller afatiske problemer.

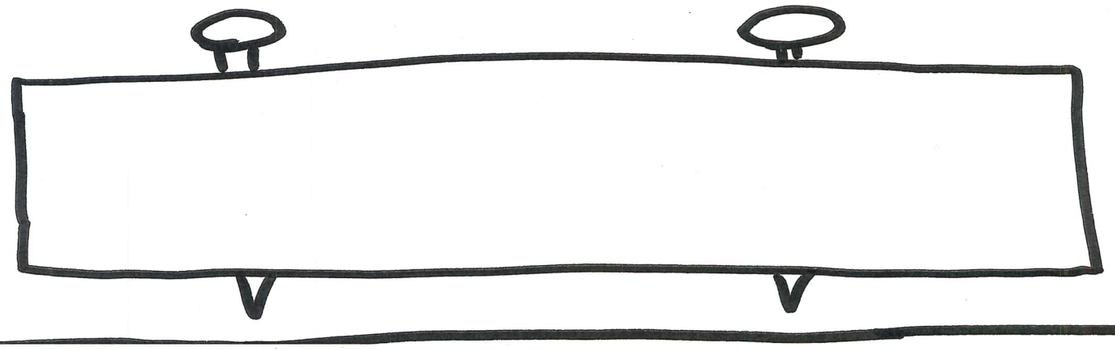

Ekspert på sprog og talevanskelighed

Den nysgerrige!

Den som forbinder flere områder

" " forklarer at hjerneskade f.eks kan medføre igangsætningsvanskeligheder, så pårørende ikke tolker nedsat initiativ som dovenskab.

- Får også mange højresidede, (hj. skader) som ikke har afasi fra Rehab/Midlertidige Pladser.

- Undersøgende - nysgerrige
- Vejledende til anganster
- Undervisende.
- faciliterende rolle - hjælpe pårørende/borger frem til egne løsninger

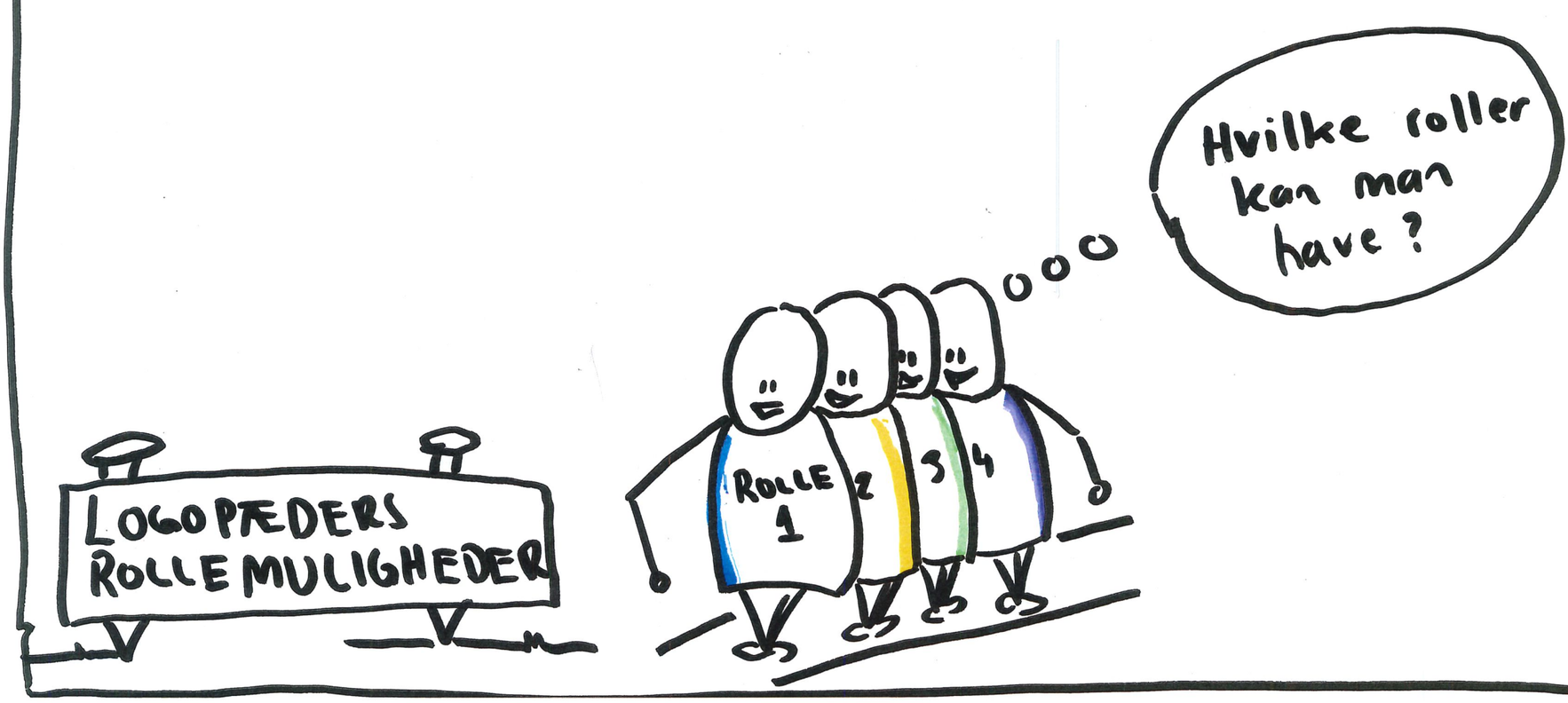

- Udred om Børgers kogn. vanskr. skyldes afasi
- Kan læse-skrive- støtte igangsætning?
- Udredning af talevanskeligheder helt overordnet
- At hun hjælper borgeren tilbage til "forformation"

ANDRE'S FORVENTNINGER TIL LOGOPÆDEN

ROLLER VI (LOGOPÆDER) HAR FÅET

- kognitive (kommunikations) vanskeligheder
- de "nye" ergo/fys. henvender sig mere til mig end de ældre, der deler det skarpere op i hvilke områder der er deres.
- dysfagi
- pleje

- læse-skrive-evne

ROLLER VI GIVER VÆK (FRATAGES?)

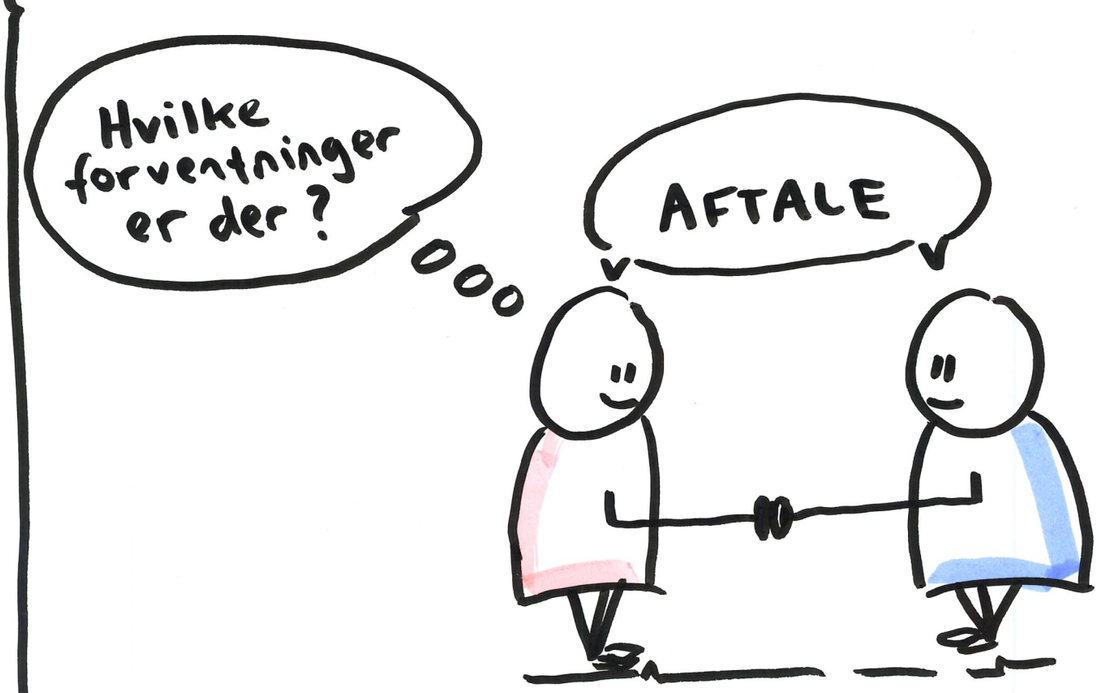

ROLLE FORHANDLING

Vanskeligheder i det kommunikative samspil med andre.

- Struktur i fortællinger
- forståelse for andres reaktion på det sagte.
- Hukommelse - koncentration
- Sammenhæng i fortællinger
- Ressonementer og overvejelse er ikke altid hensigtsmæssige i forhold til det man vil opnå.

trætkud
hukommelse
opmærksomhed.
tangentiel. tale
konfabulation.
mimik faldig
svært ved at aflæse andres følelser/reaktioner – empati

- behov for støttetil struktur og overblik
- indsigt i egne vanskeligheder -> erkendelse.

Vejledn + undervise borger
Vejledn pårørende
– " – plejepersonale
undervise/træne borgeren
- individuelt
- i grupper

Samarbejde m andre faggrupper.

- Udrede, lytte til borgerens historie, pårørende andre faggrupper testmaterialer & målsætning
  planlægge
  undervise!
  vejlede i angivelser andre faggrupper.
  evaluere: I fællesskab med borger/pårørende.

- have blik for hvad borgeren har
- bring for
  blik for borgerens muligheder/ønsker for at kommunikere.

- Være privat, men gerne personlig.
- ikke hjælpe m fx. personlig hygiejne.
- Være „hygge-tante". Der skal være formål og mål med forløbet
- Styre det overordnede genoptræningsforløb selvhvis skadestuelægen har henvist en anden

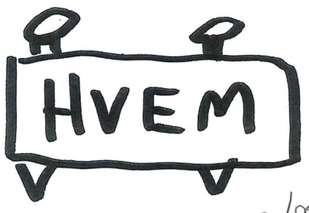

Henvisning fra loggpoade. Sønderborg/Grindsted Sygehus - Rehab/Midler, bidrige Plads. Fys/Ergo
Sygehuset - genoptræningscenter - Sønhyre stede koordinator, fys, ergo, jobcenter.
plejepersonale - speciallærere, pæd

2. fase i forløbet + 3. fase i forløbet

- overlevering - statusmøder - vejledning - input fra andre faggrupper.
- sende indkaldelse og dagsorden til samarbejdsparter
- opringninger til andre (som her med borgeren at gøre) når der er noget som skal tages fat på en anden af ellers faggrupper.
- modtage (læse/høre) input eller forslag fra andre faggrupper.
- spørge borgeren om hvad han modtager / gå til
tværfagligt team

- samarbejdsmøde m. hjerneskadekoordinator.
- Ergo / fys

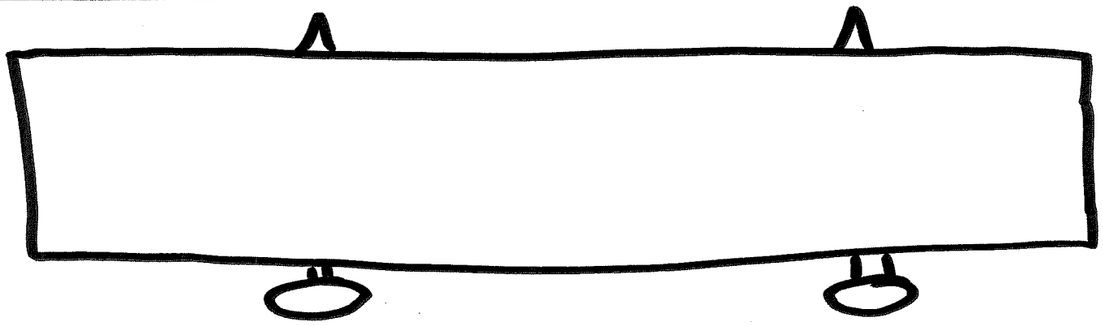

* Social kommunikation - at tilpasse kommunikationen den sociale kontekst
* Turtagning
* Aflæsning af kropssprog og ansigtsudtryk
* Sortering ml. relevant / irrelevant information
* Nå frem til sine pointer
* Tangentiel tale
* Huske, hvad der er blevet sagt
* Fastholde tankestrøm
* Svært ved at forstå kontekst

usynlige vanskeligheder

Kognitive vanskeligheder som udmønter sig i kommunikationen.

- Nedsat initiativ til samtale
- Upassende talt
- afledelighed
- orientering
- Danne inferenser

* Kan vanskelighederne opdages allerede under indlæggelse? Hospitaler henviser til nærmere vurdering.

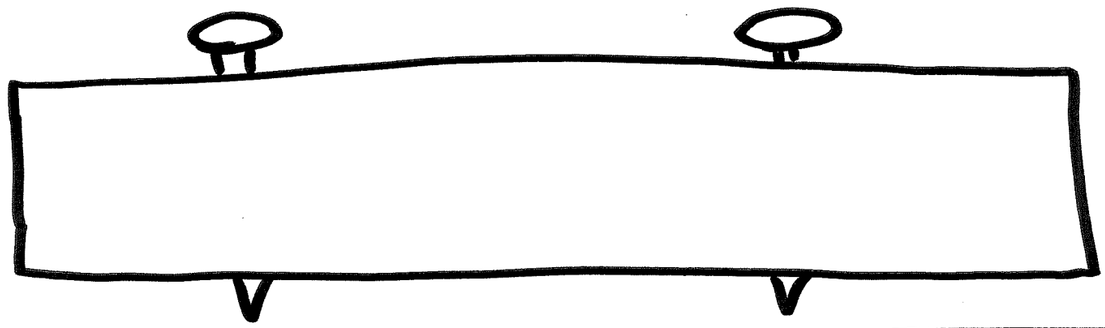

- underviseren i fht KKV
- formidleren borger + pårørende + samarb. partnere
- vejlederen
- Udredende funktion → ift. de specifikke vanskeligheder
- Beskrivende funktion → ift. ICF
- Sparringspartner

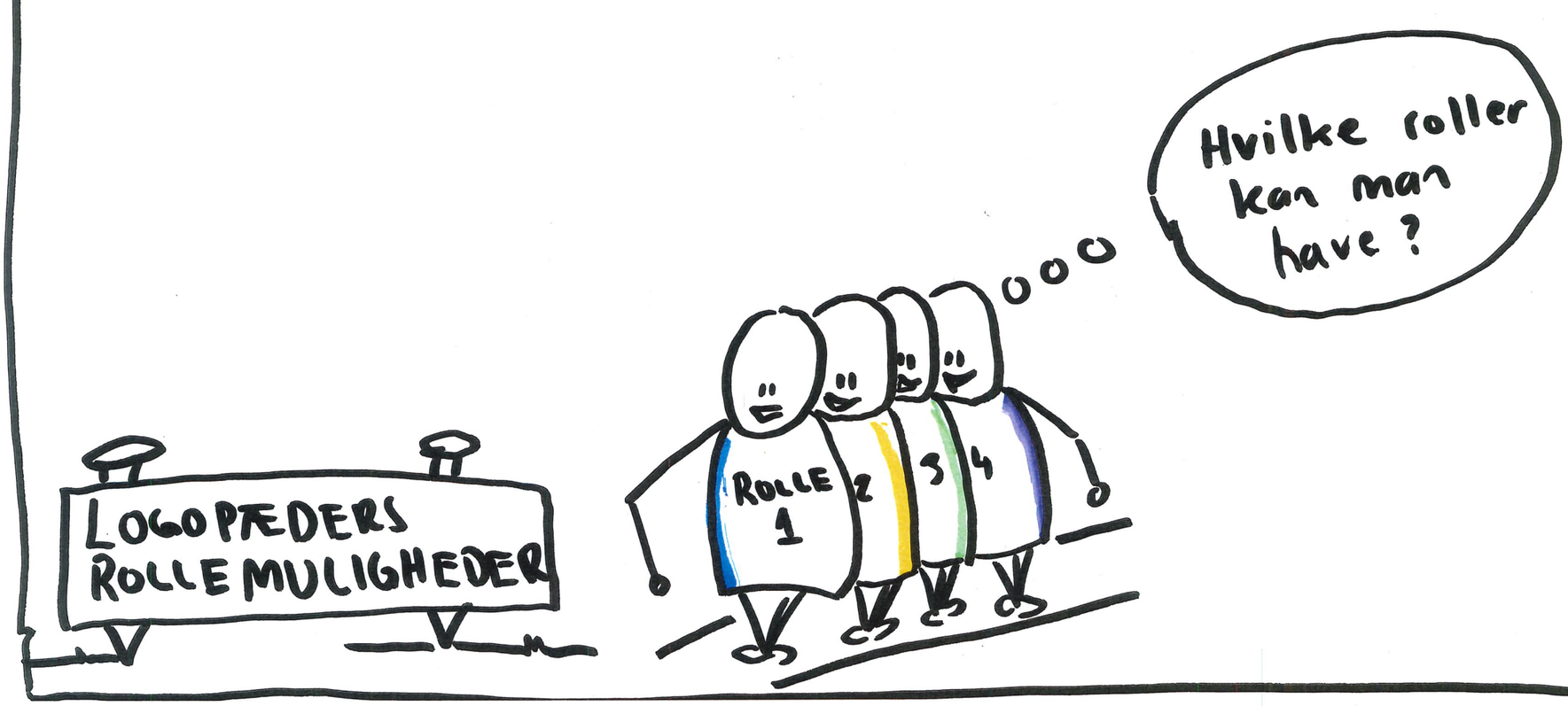

HVEM

Fysioterapeut - ERGOTERAPEUT - NEUROPSYKOLOG - PÆDAGOGER - LÆRERE

SSA - rehab. afd. (daglig uv)
Optometrist / Neurooptometrist
Hørekonsulent

IKT - konsulent
Kommunale samarbejdsparter (fx. hjerneskadekoordinator, demenskoordinator)

HVORNÅR

ved planlagte møder - KOMPLEKSE SAGER -
Efter behov

HVORDAN

Sparring om borgeren
- FÆLLES MÅLSÆTNING
- UDSKRETNING
-(SUPERVISION)
- gå i fodspor - med i undervisning

- udrede
- beskrive KKV (journal)
- have styr på terminologien
- kende sine egne faglige perspektiver
- være åben og inviterende i det tværfaglige samarbejde

* Genkende barrierer med KKV.

* Kun arbejde med kognitive vanskr (hvis ikke det viser sig i kommunikationen)

. Være den eneste der arbejder m/KKV

- Vejledning (Pårørende)
- undervisning
- SPARRINGSpartner (ergo)
-
-

ANDRE'S FORVENTNINGER TIL LOGOPÆDEN

ROLLER VI (LOGOPÆDER) HAR FÅET

- udredning
- undervisning
- beskrivende
- konsultativ ift. omgivelser
-
-

- Praktiske opgaver i hjemmet ift. kv. fx følge en opskrift
- strukturering i hverdagen
- ENERGIFORVALTNING
-
-
-

ROLLER VI GIVER VÆK (FRATAGES?)

